

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 14, Sodoma na Gomora, Mwanzo 18-19

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hiki ni kipindi cha 14, Sodoma na Gomora, Mwanzo 18-19.

Somo la 14 linahusu hasa Sodoma na Gomora, na nadhani kuna mambo matatu ambayo tutazingatia kuhusu jinsi tunavyoweza kujifunza kutokana na hili.

La kwanza ni uhusiano wa karibu unaoendelea kati ya Mungu na Ibrahimu, uhusiano wa karibu zaidi, uhusiano wa kina zaidi. Jambo la pili ambalo nadhani tunajifunza kutokana na hili ni kwamba Ibrahimu ataendelea kuonyesha jukumu lake la maombezi, maombezi kwa niaba ya wengine, na kwamba anaonyesha kujali na kupendezwa kwake na wengine. Hii itatukumbusha ahadi katika sura ya 12, mstari wa 3, ambapo inamzungumzia Ibrahimu kama chombo cha baraka kwa watu wote na jinsi alivyo na jukumu muhimu sana la maombezi.

Jambo la tatu ambalo tunataka kuzungumzia leo ni haki na rehema ya Mungu. Kabla hatujazungumzia Sodoma na Gomora, tunaanza na sura ya 18, mstari wa 1 hadi 15, inayohusu ukarimu ambao Ibrahimu huwapa wageni watatu. Linapokuja suala la mila za kale, ukarimu ulithaminiwa sana.

Yaani, ukaribisho na mapokezi ya wasafiri wa njia, na ilitarajiwa sana kwamba wasafiri wangukuja kwako, ungewapa mahitaji yao. Kwa kuzingatia kwamba, bila shaka, hukuwa na aina ya mfumo wa hoteli kama wasafiri wa leo. Sasa, tunapowafikia wageni watatu, hili ni muhimu sana kwa wakalimani, katika nyakati za kale na kanisa la kwanza, katika kugombana na utambulisho wa wageni hao watatu.

Na kifungu chenyewe kinatumia maneno mbalimbali kuelezea utambulisho wa wageni hao watatu. Kwanza kabisa, angalia kwamba wanatambuliwa kama wanaume, na utaona hili katika mstari wa 2. Katika mstari wa 2, Ibrahimu aliinua macho na kuwaona watu watatu wamesimama karibu. Na kisha, kwa mfano, katika mstari wa 16, watu hao walipoinuka kuondoka.

Kwa hivyo, wanadamu ni ishara ya udhihirisho wa Bwana na pia malaika wanaoandamana naye. Mmoja wa hao watatu anatambuliwa kama Bwana. Kwa mfano, mstari wa 10 unasomeka, Tazama kwamba Bwana yuko katika herufi ndogo, ikimaanisha kwamba neno la Kiebrania hapa ni jina la Mungu la agano, Yahweh.

Kisha Bwana akasema. Na kisha tena, mstari wa 13, angalia, Kisha Bwana akasema. Zaidi ya hayo, katika 14, miongoni mwa hawa watatu, tutaona kwamba mmoja wa wale wanaozungumza anatambulika kama Yahweh.

Na kisha tunapoangalia zaidi sura ya 18, tutagundua kwamba kuna malaika. Hasa, mfano ni sura ya 19, mstari wa 1, ambapo inasema malaika wawili walifika Sodoma jioni. Kwa hivyo, Bwana anabaki nyuma na Ibrahimu, na wana mazungumzo kuanzia mstari wa 16 hadi mwisho wa sura ya 18.

Wawili kati ya wanaume hao watatu, kwa kweli, ni malaika wanaokwenda Sodoma na Gomora kwa lengo la kumwokoia Lutu. Kwa hivyo, linapokuja suala la watu hawa watatu, wanakaribishwa sana na Ibrahimu. Ukiona, inasema katika mstari wa 2 wa sura ya 18, Na hii ni tendo la ukaribishaji na unyenyekevu kwa upande wa Ibrahimu.

Maelezo hapa yanampongeza Ibrahimu kwa sababu yanasema aliharakisha na kuwakaribisha. Kisha yanaelezea kinachofuata katika mstari wa 3. Katika mstari wa 6, yanasomeka, Kwa hivyo, aina hii ya maelezo ya, tena katika mstari wa 7, Yeye huwapa watu maji pamoja na kuwapa faraja na chakula. Na kwa hivyo haya yote ni muhimu kwa sababu tutaona tofauti na Lutu.

Kwa sababu angalia katika 19, mstari wa 1, Malaika hao wawili walifika Sodoma jioni na Lutu alikuwa ameketi langoni mwa mji. Alipowaona, aliondoka ili kuwalaki, akainama kifudufudi. Hatutaki kutafsiri kupita kiasi kifungu hicho, lakini nadhani kumekuwa na tofauti katika jumla ya simulizi la Mwanzo, tofauti hii kati ya Ibrahimu na Lutu.

Na nadhani tunaweza kuwa na mwingine. Huo ingawa Lutu anawakaribisha malaika wawili, Na, bila shaka, hawaelewi kuwa mara moja ni malaika wawili. Ni muhimu kwetu kutambua kwamba Ibrahimu alikuwa mtu mwenye haki na wema mwingi.

Na inapomhusu Lutu, kwa masikitiko, inasema kwamba ameketi kwenye lango la mji. Ambapo kwenye lango, hapo ungekuwa na shughuli za kila aina za kijamii, Hasa shughuli za kibiashara kwenye lango na pia mahakama. Kwa hivyo hisia uliyo nayo kutoka sura ya 19 ni kwamba Lutu amekuwa, hadi sasa, sehemu iliyounganishwa sana na mji wa Sodoma kiasi kwamba anaweza kupatikana kwenye lango la mji.

Ilhali Ibrahimu anaishi nje ya jiji la Hebroni. Sasa, linapokuja suala la wageni hawa, wakati mwingine inaweza kuwa na utata. Wanaume hawa walikuwa katika maana gani? Walijionyesha kuwa wanaume katika maana gani? Lakini kwa kweli, ni Bwana na malaika wake wawili walioandamana naye.

Huu ni udhihirisho, mwonekano, kile tulicho nacho na Bwana kama mwanadamu. Sio mwili. Hajachukua asili ya ubinadamu kama tunavyopata na Bwana wetu Yesu Kristo.

Kwa hivyo, tutakuwa na udhihirisho wote wa maandiko wa uwepo wa Mungu kama mwanadamu. Linapokuja suala la mwingiliano muhimu sana kati ya Bwana na

Ibrahimu, Mazungumzo ya kwanza yanamhusu Sara. Na kicheko cha Sara katika mistari ya 12 na 13.

Kisha Bwana amesema kwamba atapata mwana. Hilo liko katika mstari wa 10. Kwa hiyo Sara, mstari wa 12, alicheka kimoyomoyo.

Anasema katika mstari wa 11 kwamba amepita umri wa kuzaa. Labda ni marejeleo kwamba amepitia kukoma hedhi. Mstari wa 12.

Kwa hivyo, Sara alicheka peke yake alipowaza. Baada ya mimi kuwa mchovu na bwana wangu kuwa mzee, sasa nina furaha hii. Kwa maneno mengine, huu hauwezi kuwa wakati mbaya zaidi akilini mwake.

Kwa kweli haiwezekani kimwili kwake kupata mtoto. Tofauti ni, kama inavyosema katika mstari wa 14, Je, kuna jambo gumu la kumshinda Bwana? Jambo kuu ni kwamba swali hili la kimantiki linasema, Hapana, hakuna jambo gumu la kumshinda Bwana. Na Sara na Ibrahimu wanamtegemea na wamekuwa wakimtegemea Bwana kwa ajili ya uzao wao na ustawi wao.

Kwa hivyo, ni Bwana atakayefanya jambo hili lisiwezekane. Nadhani ni ukumbusho kwa wale kama wasomaji Wakristo, Kuhusu kile tunachokipata katika Luka 1, mstari wa 37, ambapo tunasoma kwamba, tena, hakuna kisichowezekana kwa Mungu Linapokuja suala la Bikira Maria. Hata hivyo atachukua mimba ya Yesu kwa uwezo wa Roho Mtakatifu.

Ukikumbuka hili, utakumbuka katika sura ya 17, Ibrahimu anapogundua kwamba atapata mwana kutoka katika mwili wake mwenyewe, na ule wa mwili wa mkewe. Yeye pia alicheka kwa sababu ya umri wao. Na hivyo, katika mistari ya 17 na 18 ya sura ya 17, alicheka.

Nadhani kile kilicho akilini hapa, ukweli kwamba wote wawili walicheka, kinatupa hisia kwamba Ibrahimu na Sara ni washiriki wenza. Hisia ya umiliki kwa upande wake, kwamba imani inahitajika kwake katika tukio hili pia. Kwa hivyo, ahadi ni kwamba katika mwaka mmoja, kwamba Sara atajifungua.

Ufafanuzi wa aina hii haujatolewa katika sura za awali kuhusu mwana aliyeahidiwa. Lakini huu hapa, baada ya mwaka mmoja. Sara aliogopa, mstari wa 15.

Kwa hivyo, alicheka na kusema, Sikucheka. Na kwa hivyo, swali, bila shaka, liliulizwa: Nadhani umekuwa ukicheka. Anasema, oh hapana, sijawahi kucheka.

Inashangaza, sivyo, kwamba Bwana anajua kwamba amejua, ingawa inasemekana katika mstari wa 12 kwamba Sara alicheka peke yake. Alikuwa akicheka ndani yake. Lakini Bwana alikuwa na ufahamu wa mawazo yake, wa mtazamo wake.

Na anamrekebisha, ndiyo, ulicheka. Kwa hivyo nadhani tunachotaka kuona kutokana na tukio hili ni kwamba uwepo wa Mungu nyumbani kwao, ndani ya mazingira ya aina hii ya maisha, ndani ya hema, na ndani ya uhusiano wa Ibrahimu na Sara, anapotoa maji na yeye anatoa unga, na pamoja wanatoa kutoka kwa mkate na kundi, unga huu, kwamba wana umiliki wa pamoja na wote wawili lazima watembe kwa imani ili kupokea ahadi ambazo Mungu ataleta. Kwa hivyo, hii inaonyesha, sivyo, hatua zaidi katika uhusiano wa karibu kati ya Ibrahimu, familia yake, na ule wa Bwana Mungu.

Hili ni muhimu kwetu kwa sababu ndivyo tulivyoelewa agano. Ni uhusiano ambao umewezeshwa na Mungu, kwa kuwa yeye ndiye aliyeanzisha uhusiano wa agano na kuhifadhi na kudumisha uhusiano huo. Sasa tunafika katika nusu ya mwisho ya sura ya 18, mistari ya 16 hadi 33.

Hapa, swali ni haki na rehema ya Mungu. Kwa hivyo, katika mstari wa 16, inasema, Watu hao waliposimama ili kuondoka, walitazama chini kuelekea Sodoma, na Ibrahimu akatembea nao ili kuwaona wakiendelea na safari yao. Sasa, tunapaswa kuleta kile tulichojifunza kuhusu Sodoma na Gomora, miji ya tambarare.

Sura zinazohusiana na hili ni 13 na 14. Kumbuka kwamba katika sura ya 13, Lutu alichagua nchi iliyokuwa na ustawi na uzuri zaidi na ambayo ingehudumia mifugo yake na miradi yake ya kilimo. Mungu alimbariki Ibrahimu kwa maono ya jinsi Ibrahimu angetunzwa.

Katika muktadha huo wa sura ya 13, mwandishi anatuambia kwamba Sodoma na Gomora zilikuwa miji miovu. Na kisha katika sura ya 14, tunaambiwa jinsi muungano wa mataifa ya mashariki ulivyopigana na muungano wa mataifa ya magharibi na kwamba magharibi, mfalme wa Sodoma, ambapo Ibrahimu alikuwa akiishi, alishindwa, na utajiri wote na pia familia zilichukuliwa mateka. Ibrahimu aliunda muungano wake mwenyewe, na yeye na watu wake walikimbia kuelekea kaskazini ili kuwafikia. Walimkomboa Lutu na familia yake na utajiri mwingi uliokuwa umetekwa.

Na kisha, aliporudi, alikutana na wafalme wawili, mfalme wa Yerusalemu, Salemu, anayeitwa Melkizedeki, na mfalme wa Sodoma. Na akileta hayo yote akilini na kinachotokea katika sura ya 19 katika marejeleo yanayoendelea kuhusu Sodoma na Gomora katika manabii na pia katika injili, Sodoma na Gomora ikawa neno la kutaja uovu, neno linalofanana na unyanyasaji mbaya wa wasio na hatia na aina zote za upungufu wa maadili na ufisadi. Tunapopata Sodoma na Gomora na pia miji mingine ya uwandani, hatujui.

Hata hivyo, wasomi, kwa sehemu kubwa, wanaelewa kwamba Sodoma na Gomora na miji ya uwanda iko upande wa kusini chini ya maji ya Bahari ya Chumvi. Na labda siku moja tutakuwa na teknolojia ya kuthibitisha kweli kwamba hii ndiyo hali halisi.

Lakini huo ndio uelewa wetu wa mahali ambapo Sodoma na Gomora zinaweza kupatikana.

Sasa, linapokuja suala la mazungumzo haya kati ya Bwana na Ibrahimu, tunataka kutambua, kama nilivyosema mara nyingi, kwamba Ibrahimu yuko katika shule ya uanafunzi. Anajifunza wakati wa safari hizi na shughuli na Mungu na hali mbalimbali anazopitia kwamba anajifunza kumwamini Bwana zaidi na zaidi. Na ingawa bado ana vikwazo vyake, kwa sehemu kubwa, tunaona kwamba anakua katika imani yake kwa Bwana.

Na kwa hivyo, tunachokiona kuwa muhimu sana hapa ni jinsi Bwana anavyomchukua Ibrahimu katika imani yake mwenyewe, kwamba yeye ni msiri, na kwamba kuna somo la kujifunza, sio tu kwamba linaonyesha uhusiano huu wa karibu zaidi, lakini pia la kujifunza kuhusu tabia ya Mungu linapokuja suala la haki na rehema. Kwa hivyo, hebu tuangalie pamoja kisha mstari wa 17. Kisha Bwana akasema, unaona, Bwana atamjulisha, atamfunulia Ibrahimu mpango wake.

Hilo lenyewe linaonyesha uhusiano maalum anapomshirikisha Ibrahimu kile kitakachokuja. Na kisha, katika mstari wa 18, Ibrahimu hakika atakuwa taifa kubwa na lenye nguvu, na mataifa yote duniani yatabarikiwa kupitia yeye. Kwa hivyo, tunaona kwamba kile ambacho Bwana atafunua kinahusiana na agano ambalo Mungu alifanya, linalopatikana kwanza katika sura ya 12, na kwamba ahadi hizi za kimungu ambazo Mungu ameanzisha na ataleta ni msingi wa ufunuo huu wa mpango wa Mungu.

Kipengele cha pili cha msingi kiko katika 19, kwa maana nimemchagua. Kwa hivyo, uchaguzi wa upendo wa Ibrahimu na uzao wake ni wa namna ambayo atamfundisha Ibrahimu, na kwa upande wake, Ibrahimu, inadhaniwa, atawafundisha watu wa uzao wake. Kwa hivyo, tunaendelea kusoma. Nimemchagua ili awaongoze watoto wake katika nyumba yake baada yake kuishika njia ya Bwana.

Nadhani usemi huo, njia ya Bwana, ni muhimu sana. Ni pana, lakini hoja ni kwamba, njia ya Bwana inahusiana na jinsi Mungu anavyotumia utawala wake mkuu katika maisha ya watu wake walioahidiwa na mataifa, na umuhimu wa tabia ya Bwana. Na hivyo, njia moja ambayo tabia ya Bwana inaelezwa ni kile kilicho sahihi na cha haki.

Na kwa hivyo, wanaishikaje njia ya Bwana? Naam, wanapaswa kujifunza njia ya Bwana, na kisha wanaishika kwa kufanya yaliyo mema na ya haki, kwa kutenda na kuishi kwa kudhihirisha tabia ya Bwana, ili, tukisoma 19, Bwana amtimize Ibrahimu kile alichomwahidi. Kwa hivyo hilo ni muhimu kwetu kukumbuka uhusiano huu maalum unaotokea kati ya Bwana na kile atakachomweleza Ibrahimu. Kwa hivyo, inashangaza kwamba mahali pengine, tunaambiwa katika Biblia kwamba kuna uhusiano kati ya hayo mawili.

Katika Isaya 41, mstari wa 8, Isaya anasema kwamba Ibrahimu, au kupitia Isaya, kwamba Ibrahimu ni rafiki wa Mungu. Urafiki lazima uzingatiwe kama uhusiano wa karibu na wa kuaminiana. Katika Kutoka 33, mstari wa 11, ni Musa anayesemekana kuzungumza na Bwana kama vile mtu anavyozungumza na rafiki yake.

Na kisha unakumbuka katika sura ya 15 ya Injili ya Yohana, mstari wa 15, Yesu anawaleta wanafunzi wake karibu zaidi katika uhusiano wao kama wasiri anapoanza kuwaelezea kile kitakachotokea, kukamatwa kwake, kifo chake, lakini akiangalia zaidi ya hapo kwenye maisha ya ufufuo wake. Na pia, kile ambacho wao wenyewe, anapowatambulisha kama marafiki wa Bwana, dhamira yao ya kutangaza kwamba ufalme wa Mungu unapatikana kupitia Bwana Yesu aliyefufuka. Kwa hivyo Yohana 15, 15.

Sasa, tunapofikia makubaliano kati ya Ibrahimu na Bwana kama yanavyopatikana katika mistari ya 20-33, hapo tuna ufunuo wa kitakachotokea katika mstari wa 20. Na kilio dhidi ya Sodoma na Gomora ni kikubwa sana, na dhambi yao ni kubwa sana hata nitashuka. Hilo linanikumbusha Mnara wa Babeli, unakumbuka kwamba Mungu alishuka ili kuona kile ambacho Wababeli walikuwa wakifanya.

Kwa hivyo, anasema, nitashuka chini nione kama walichofanya ni kibaya kama kilio kilichonifikia. Kama sivyo, nitajua. Kwa hivyo, linapokuja suala la uhusiano wa jiji la karibu la Hebroni, basi ungeshuka chini, na ungeshuka kijiografia hadi sehemu ya kusini ya kile ambacho leo ni Bahari ya Chumvi.

Mstari wa 22, wale watu wakageuka na kuelekea Sodoma, lakini Ibrahimu akabaki amesimama mbele za Bwana. Kwa hivyo, wale watu ambao, kwa kweli, ni malaika wanawakilisha Bwana, ikizingatiwa kwamba Bwana alisema nitashuka, lakini anawatuma wale malaika wawili. Kwa maana gani anashuka? Basi, mtu anaweza kuona kwamba malaika wako katika mpangilio, na hii inaweza kutafsiriwa kama wajumbe, kwamba malaika wako katika mpangilio na maarifa na hadhi ya Bwana, ama kama wajumbe, au kuna kitu kingine kinachofanya kazi hapa? Wingi unadokeza na ni wa kubahatisha, lakini kutaja tu kwamba labda kinachoweza kupatikana kutokana na hili ni kwamba Mungu kulingana na kile tulichokipata katika sura ya 1 ya Mwanzo na sura ya 3 na sura ya 11, matukio haya matatu ambapo kuna wingi wa Mungu ambapo una viwakilishi vya wingi, kwamba ingawa kuna Mungu mmoja, kuna wingi ndani ya umoja huo.

Kwa hivyo, tukiwa na hilo akilini, nadhani kuna wazo muhimu hapa kwamba Bwana hatendi bila mpangilio au bila haki, bali anachofanya ni kuuliza. Anachunguza. Anataka kujua asili ya kilio hiki ni nini na ukali wake ni upi.

Sasa, Ibrahimu analeta hapa mfululizo wa maombi ya kumuuliza Bwana katika uchunguzi wake kama si sawa kuihifadhi miji hiyo kwa sababu ni ya haki, na tunaweza kuelewa neno hili haki kama isiyo na hatia; kuna watu wasio na hatia

katika miji ya Sodom na Gomora. Kwa hivyo, katika mstari wa 23, Ibrahimu alimkaribia na kusema, Je, utawaangamiza wasio na hatia, wenye haki, pamoja na waovu? Hilo hakika halingeonekana kama la haki kwa upande wa Mungu. Sasa, nadhani tunacho hapa ni kidogo zaidi na kidogo zaidi ikibadilika ikiwa kuna watu 50 hadi watu 5 wa mwisho waliohesabiwa.

Kwa hivyo, kile ambacho ningepata ni katika mstari wa 32, watu 10, si watu 5, 10. Kwa hivyo, mfuatano, wachache zaidi na zaidi wanahitajika ili Mungu aiokoe miji. Sasa, kile ambacho Ibrahimu anafikiria, ana mawazo mawili akilini mwake.

Na hiyo ni kusema, ama miji itaharibiwa kabisa, na wasio na hatia wataangamizwa pamoja na waovu au miji haitaangamizwa kwa sababu ya wasio na hatia wanaoishi humo. Haoni chaguo la tatu, lakini kwa kweli, hili ndilo litakalotokea kwa sababu baadhi ya familia ya Lutu wataokolewa. Kwa hivyo, kuna chaguo la tatu, kuwaokoa wasio na hatia, Lutu, lakini kuleta hukumu dhidi ya waovu.

Kwa hivyo, njia pekee ambayo anaweza kujifunza kuhusu kile ambacho Mungu anapaswa kufanya na kile ambacho ningesisitiza ni kwamba anaendelea kuzungumza na Mungu. Hilo ni muhimu sana tunapouliza maswali na mashaka yetu. Endelea kuzungumza na Mungu.

Anatambulika kama mwamuzi wa dunia yote. Na kwa hivyo, kama mwamuzi wa dunia yote, jukumu la Mungu anayesimamia rehema na haki ni haki ya Bwana. Na Ibrahimu atajifunza kukubali jinsi Mungu anavyoweza kuona zaidi ya yaliyo dhahiri.

Chaguzi hizo mbili zinaonyesha ukomo wetu, ukomo wa Ibrahimu. Lakini Mungu haelezei zaidi ya maelezo yanayofuata. Lakini vinginevyo tusingejua kuna chaguo la tatu kwa wote waliohusika katika uamuzi uliofanywa na Bwana.

Jibu pekee kwa Abrahamu ni kumjua Bwana na tabia yake tu. Na kwa hivyo, ndiyo maana anaweza kuuliza swali kuhusu Bwana: Je, utawaangamiza wenye haki pamoja na waovu? Ni ukumbusho wa kile tunachokipata kwa Ayubu. Mungu hakumweleza Ayubu kikamilifu historia ya mateso yake.

Alijifunua tu, na mara tu Ayubu alipoona na kuelewa vyema jinsi Mungu si tu hakimu wa dunia yote kwa upande wa ulimwengu wa kimwili na jinsi anavyodumisha ulimwengu wa kimwili, lakini pia ndiye anayedumisha usawa wa maadili, ulimwengu wa maadili. Kwa hivyo, usemi huu, hakimu wa dunia yote, unaopatikana katika mstari wa 19, au tuseme 25, iwe mbali nawe, je, hakimu wa dunia yote hatatenda haki? Na, bila shaka, anafanya na atafanya. Sasa, katika kisa cha Bwana na Ibrahimu, wote wawili wanaonyesha huruma na rehema.

Na hiki ndicho kinachofanya kazi kwa Ibrahimu. Ninatambua kwamba alikuwa na, bila shaka, uwekezaji kwa mpwa wake Loti, na bila shaka alikuwa akimfikiria mpwa wake.

Lakini tunachoweza kusema ni kwamba Ibrahimu ni mtu mwenye huruma kwa Lutu, ingawa angeweza kuwa na hasira dhidi ya Lutu na angeweza kumwambia Lutu, unaona, nilikuambia hivyo, aina fulani ya jibu.

Lakini anamhurumia Lutu na familia yake na wote wasio na hatia. Kwa hivyo, tunapokuja kwenye sura inayofuata, katika sura ya 19, tuna simulizi la malaika wakimwoko Lutu katika mistari ya 1-29. Kwa kusikitisha, baada ya kuharibiwa kwa Sodoma na Gomora, kuna tukio hapa mwishoni mwa sura ya 19 kuhusu Lutu na uhusiano wake wa kimapenzi na binti zake wawili.

Kwa hivyo, kuna tena; tunataka kukumbuka tofauti kati ya Lutu na Ibrahimu na hakuna kingine zaidi ya inavyosema katika sura ya 18, mwanzoni, ilikuwa wakati wa joto la mchana, katikati ya mchana, ndipo wageni hao watatu walimjia Ibrahimu. Ilhali inasema katika sura ya 19 malaika hao wawili walifika Sodoma jioni. Kwa hivyo, kuna tofauti kati ya mchana na usiku, kati ya kukimbia na kukaa, kati ya kuwa nje ya Hebroni, kwa upande wa Ibrahimu, lakini akiwa ameunganishwa kwa karibu sana na kuzama katika maisha ya Sodoma na Lutu.

Kwa hivyo mwitikio wa Lutu unatuonyesha tena umuhimu wa ukarimu, ambao unapaswa kutoa ulinzi, na ndiyo maana tuna hili: kile ambacho akilini mwetu hakika ni kikubwa, na bila shaka kilikuwa kikubwa pia akilini mwa Lutu na katika utamaduni huo, na hiyo ni sadaka ya binti za Lutu wakati wanaume wa Sodoma walipokuja nyumbani na kuisitiza kuwajua wanaume, malaika, ambao bila shaka wanajidhihirisha kama wanaume, kwa madhumuni ya ngono. Mstari wa 5 unatuambia kwamba wanaume wa mji walizunguka nyumba yake. Wakamwita Lutu, wako wapi wanaume waliokuja kwako usiku wa leo? Walete kwetu ili tuwajue, au NIV inaelewa hili ipasavyo ili tuweze kufanya nao ngono.

Neno hapana ni sitiari ya mahusiano ya kimapenzi, na mfano bora wa hilo ni Mwanzo 4 mstari wa 1, ambapo inasema kwamba Adamu alimjua mkewe Hawa, naye akapata mimba ya Kaini. Kwa hivyo, kinachozingatiwa hapa ni wazi, nadhani, lazima tuelewe kwamba wanaume hawa wa jiji wanataka kufanya mahusiano ya kimapenzi na wanaume kama walivyowaelewa, wakimtembelea Lutu, na kwa sababu ya thamani kubwa na sifa ya mwenyeji, Lutu alichagua kuwakabidhi binti zake bikira kwa wanaume hawa ili wafanye mahusiano ya kimapenzi waliyotaka. Na hii inakumbusha kile kinachotokea katika Waamuzi 19.

Katika Waamuzi 19, tuna tukio kama hilo, na pia hapo neno hapana hakika linamaanisha waziwazi mahusiano ya kimapenzi. Kwa hivyo, nadhani kuna kejeli kubwa katika simulizi hili kwamba ni Lutu anayeamini anawaokoa malaika kutokana na ukiukwaji huu wakati kwa kweli kitakachotokea ni kwamba malaika watamuokoa Lutu kutokana na janga litakaloikumba miji. Hapo awali ilihusu wanaume kujaribu kuvunja mlango na kuwapeleka wageni kwa ajili ya raha zao za kimapenzi.

Lakini malaika wanaingia na kuwapiga wanaume waliokuwa mlangoni mwa nyumba, waliambiwa, mstari wa 11, vijana kwa wazee kwa upofu ili wasiweze kupata mlango. Sasa, kwa kuwa nyumba yake ilijumuisha wakwe zake na kisha binti zake wawili pamoja na mkewe, malaika kwa rehema wanaamua kuwalinda na kutoroka pia, na wakwe zake, tunaweza kudhani, walikuwa wakazi wa Kanaani; labda walikuwa wa mji wa Sodoma. Walikataa wazo hili, na walidhani alikuwa akitania, tuliambiwa.

Hawakumchukulia kwa uzito. Na baadaye tutagundua kwamba mke wa Lutu mwenyewe anajitahidi kuondoka Sodoma, yote aliyokuwa akijua na kile kilichokuwa kizuri huko. Kwa hivyo, malaika katika mstari wa 15 wanasema, fanya haraka, mchukue mkeo na binti zako wawili walio hapa la sivyo utaangamizwa wakati mji utakopoadhibiwa.

Na tunaambiwa, alipositasita, kwamba Lutu alikuwa amejikita sana Sodoma kiasi kwamba alisitasita. Alihangaika kuona kama wanaume hao walikuwa wakweli au la. Nao wanaume hao wakamshika mkono, kitendo cha ajabu cha rehema kutoka kwa malaika, mikononi mwa mkewe na binti zake wawili, na kuwaongoza salama kutoka nje ya mji.

Kwa maana Bwana alikuwa na rehema kwao. Kwa hivyo, tunahimizwa na malaika, msiangalie nyuma wala msisimame popote katika uwanda. Kimbilieni milimani la sivyo mtaangamizwa.

Na nadhani kuna maana na wazo dhahiri hapa. Bila shaka, dhahiri ni kwamba waliamriwa, walihimizwa, na kushauriwa wasiangalie nyuma kimwili. Lakini pia nadhani kinachotakiwa ni Lutu na familia yake kukataa maisha waliyokuwa wameyaishi Sodoma, kukataa kile kilichokuwa kikiendelea Sodoma.

Tunaona kwamba Lutu alikuwa mtu mwadilifu. Hakuwa amejisalimisha kabisa kwa uovu, lakini alikuwa amekubali. Kwa mfano, katika 2 Petro 2, mistari ya 7 na 8 inamwelezea Lutu kama mtu mwadilifu lakini aliyeteswa na uovu mbaya wa Sodoma.

Kwa hivyo, nadhani hili ni somo la kujifunza kuhusu hali ya kibinadamu na kwamba maelewano yanaweza kusababisha hata janga linapokuja suala la maelewano na uovu. Kwa hivyo, tunachotaka kukumbuka hapa ni jinsi wanavyotoroka. Kwa bahati mbaya, mke hawezi kujiondoa Sodoma.

Na hivyo, anakuwa nguzo ya chumvi. Tunaambiwa hivi katika mstari wa 26. Lakini mke wa Lutu alitazama nyuma, akawa nguzo ya chumvi, ambayo ikawa methali katika vizazi vilivyofuata.

Luka 17, mstari wa 32. Inashangaza kwamba hata leo, nguzo za chumvi zinapatikana kwenye ncha ya kusini ya Bahari ya Chumvi. Mstari wa 23 unasema, Kufikia wakati Lutu alipofika Soari, ambayo iko kusini zaidi jangwani, jua lilikuwa limechomoza juu

ya nchi, kwa hivyo hii ni asubuhi, na Bwana akanyesha kiberiti, kiberiti kinachowaka, Sodoma na Gomora, kutoka mbinguni kutoka kwa Bwana.

Hii inakukumbusha simulizi la mafuriko, ambapo Mungu alinyesha mvua iliyosababisha mafuriko yaliyowateketeza wanadamu wote waovu. Mstari wa 29 unatuambia kwamba Mungu alipoharibu miji ya uwanda, alimkumbuka Ibrahimu. Jambo muhimu kuhusu hilo ni kwamba haisemi kwamba alimkumbuka Lutu.

Turudi kwenye simulizi la gharika. Kumbuka katika sura ya 8, mstari wa 1, inasomeka kwamba Mungu alimkumbuka Nuhu. Kwa maneno mengine, ahadi yake kwa Nuhu.

Kisha, kuanzia sura ya 8, na kinachofuata katika sura hiyo, kuna kushuka polepole, kushuka kwa maji ya gharika. Na kwa hivyo, katika sura ya 8, mstari wa 1, inasema kwamba Mungu alituma Roho. Hilo ni neno la upepo, lakini pia Mtakatifu, au tuseme, Roho wa Mungu, ambaye ameelezewa mapema kama sura ya 1, mstari wa 2, ambapo inasema kwamba Roho wa Mungu, ambaye mimi humchukulia kuwa Roho Mtakatifu, anaruka juu, akimlinda.

Na kwa hivyo, Mungu anatumia upepo kutawanya maji na, kwa hivyo, kuandaa kushuka kwa Nuhu na familia yake. Katika kisa hiki, Mungu alikumbuka ahadi Yake kwa Ibrahimu, na kwa hivyo Lutu na familia yake ndio wanufaika wa ahadi za Mungu kwa Ibrahimu kwa sababu ya uhusiano kati ya Lutu kama jamaa wa familia na mwanafamilia, kwa kuwa yeye ni mwana wa ndugu yake Ibrahimu. Na hivyo inasema, ikiendelea, Alimkumbuka Ibrahimu na akamtoa Lutu kutoka kwenye janga hilo ili kuipindua miji ambayo Lutu alikuwa akiishi.

Sasa, tunaelekea kwa wazao wa Lutu. Hii ni moja ya hadithi chafu utakazopata katika Mwanzo, na hii inahusiana na uhusiano wa kingono ulioletwa na binti za Lutu. Sasa, kile Lutu alichoomba ni kwamba aruhusiwe kwenda Soari.

Lakini angalia kwamba ingawa malaika walimkaribisha na kumpa Lutu ruhusa, alisikitishwa sana na yaliyotokea Sodoma na Gomora hivi kwamba akawa mtu wa kujitenga. Angalia katika mstari wa 30 kwamba Lutu na binti zake wawili waliondoka Soari na kukaa milimani, kwa maana aliogopa kukaa Soari. Yeye na binti zake wawili waliishi pangoni.

Na hivyo, mabinti hawakuwa na uwezekano wa kupata watoto, na hivyo wakaamua kumlevya kwa divai na kisha kufanya ngono. Na angalia katika mstari wa 32, "...na kuhifadhi ukoo wetu kupitia baba yetu." Desturi hii, mila hii, mtindo huu wa maisha ulikuwa muhimu sana kiasi kwamba mabinti hao wawili wangukuwa na uhusiano huu na baba yao. Maana yake ni kwamba kama hangukuwa amelewa na kufikiri sawa akilini mwake, basi bila shaka angepinga hili.

Lakini alidanganywa. Sasa hili linapaswa kutukumbusha pia kile kilichotokea kwa Nuhu. Hapa kulikuwa na mtu mcha Mungu, na kisha kuelekea mwisho wa maisha yake, alilewa.

Na ulevi wake na uchi wake vilisababisha baraka na laana aliyowapa wanawe watatu, akiwalaani Hamu na Kanaani kwa dhihaka yao ya uchi wake. Kwa hivyo, katika mstari wa 33, "...usiku ule walimnyweshwa baba yao divai." Binti mkubwa alienda na baba yake mara nyingi, na kisha siku iliyofuata, binti mdogo alifanya vivyo hivyo. Sasa, muhimu ni kwamba makundi mawili ya watu wa Transjordan yalitoka kwao.

Hawa wawili watakuwa muhimu sana linapokuja suala la maisha ya baadaye ya Israeli katika historia yake yote. Wamoabu na Waamoni walikuwa makundi mawili ya watu ambao kwa kawaida walikuwa maadui wa Israeli kiasi kwamba utakuwa na baadhi ya vita vikali zaidi vinavyotokea kati ya hawa wawili, Waamoni na Wamoabu, dhidi ya Waisraeli wa baadaye.

Na hii itapatikana katika 1 Samweli na vifungu sambamba katika 2 Mambo ya Nyakati ambapo vita hivi vitatokea. Na tena, tuna tofauti kati ya mwanzo wa urithi wa Israeli, kazi ya Mungu kwa njia maalum, ikileta kuzaliwa kwa Isaka, na uhusiano wao na Ibrahimu. Hata hivyo, urithi wa Lutu uliisha kwa njia ya kudharau zaidi.

Huo ndio kuzaliwa kwa Wamoabu na Waamoni kwa sababu ya kujamiiana kwa maharimu. Kwa hivyo, tumejifunza nini kupitia mafundisho haya ya Ibrahimu? Na hapo ndipo wawili hao, Mungu na Ibrahimu, wanapokuwa karibu zaidi katika uhusiano wao kwa sababu ya uwepo wa kimungu katika maisha yake, nyumbani kwake. Zaidi ya hayo, tunaweza kusema kwamba alikua msiri wa Mungu.

Mungu alimwamini ili ajue kitakachotokea. Jambo la pili ni kwamba tulijifunza kwamba Ibrahimu alionyesha rehema, wema na kujali wengine kama mwombezi. Na aliwaombea watu wa Sodoma na Gomora.

Na jambo la tatu ni kwamba Mungu anamfunulia jinsi Mungu katika tabia yake alivyotumia haki na rehema kwa usahihi, kwamba haikuwa ama-au bali yote-ndani kwa kuhifadhi nyumba ya Lutu isiyo na hatia, wale waliokuwa tayari kupokea ofa ya kutoroka, na kisha hukumu sahihi dhidi ya waovu. Somo letu linalofuata, somo la 15, litakuwa kikao chetu cha mwisho kuhusu Ibrahimu. Hilo linazingatia sura ya 20 hadi 25.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews na mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 14, Sodoma na Gomora, Mwanzo 18-19.